

12. časť

Obrezať, či neobrezať? To je otázka!

Dilema vskutku hamletovská... 😊

Tu prišli niektorí z Judey a poučali bratov: "Ak sa nedáte obrezať podľa Mojžišovho predpisu, nemôžete byť spasení." ² Keď sa s nimi Pavol a Barnabáš dostali do sporu a nie malej hádky, rozhodli, že Pavol, Barnabáš a niektorí ďalší z nich pôjdu s touto spornou otázkou k apoštolom a starším do Jeruzalema. ³ Cirkev ich teda vypravila a oni išli cez Feníciu a Samáriu a rozprávali, ako sa obrátili pohania, a všetkým bratom pôsobili veľkú radosť. ⁴ Keď prišli do Jeruzalema, prijala ich cirkev, apoštoli a starší a oni vyrozprávali, aké veľké veci s nimi urobil Boh. ⁵ Tu vstali niektorí, čo uverili zo sekty farizejov, a hovorili: "Treba ich obrezať a prikázať im, že musia zachovávať Mojžišov zákon." ⁶ Apoštoli a starší sa zišli a skúmali túto vec. ⁷ A keď nastala veľká hádka,... atď.

(Act 15:1-7 SSV)

Aby sme pochopili celú situáciu a dôvod, prečo sa niečo takéto stalo motívom „veľkej hádky“, poďme na to pekne od Adama... či vlastne od Abraháma... 😊:

Abrahám

Tu Pán povedal Abramovi: "Odíď zo svojej krajiny, od svojho príbuzenstva a zo svojho otcovského domu do krajiny, ktorú ti ukážem. ² Urobím z teba veľký národ, požehnám ťa a preslávim tvoje meno a ty budeš požehnaním. ³ Požehnám tých, čo ťa budú žehnať, a preklájam tých, čo ťa budú preklínať! V tebe budú požehnané všetky pokolenia zeme!" ⁴ A Abram odišiel, ako mu rozkázal Pán. Išiel s ním aj Lot. Abram mal sedemdesiatpäť rokov, keď odišiel z Haranu.

(Gen 12:1-4 SSV)

- **PRISĽÚBENIE** sa týka síce „všetkých pokolení Zeme“, ale striktne vzaté je hlavne o Abrahámovi a jeho potomstve.
- **OBSAHOM PRISĽÚBENIA** je:
 - **potomstvo**
 - **vlastnenie** Zasľúbenej zeme – Kanaánu
- **POTVRDENÍM PRISĽÚBENIA JE ZMLUVA:**

³ Tu padol Abram na tvár ⁴ a Boh s ním hovoril: "To som ja, čo mám zmluvu s tebou, že budeš otcom mnohých národov. ⁵ A tvoje meno nebude už viac Abram, ale Abrahám, lebo ťa urobím otcom mnohých národov. ⁶ Dám sa ti rozrásť prenáramne, rozmnožím ťa v národy, i králi z teba vzídu. ⁷ A uzavieram zmluvu medzi mnou a tebou a medzi tvojím potomstvom po tebe vo všetkých pokoleniach ako zmluvu večnú, že budem Bohom tvojím a tvojho potomstva po tebe. ⁸ A tebe i tvojmu potomstvu po tebe dám krajinu, v ktorej si ako prišelec, celú zem Kanaán do večného vlastníctva; a budem vašim Bohom."

⁹ Potom Pán hovoril Abrahámovi: "Ale aj ty zachovaj moju zmluvu, ty aj tvoje potomstvo po tebe vo všetkých pokoleniach! ¹⁰ Toto je moja zmluva medzi mnou a vami a medzi tvojím potomstvom po tebe, ktorú zachováte: Nech je obrezaný každý z vás, kto je mužského pohlavia! ¹¹ Obrežete mäso svojej predkožky a bude to znakom zmluvy medzi mnou a vami."

(Gen 17:3-11 SSV)

ZISTENIA:

- **OBRIEZKA** je znakom prijatia zmluvy s Bohom.
- **ZMLUVA SAMA** sa týka pozemského života, ochrany, bohatstva,... – nič viac.

Výrečný Jakub

- Podstatu obsahu tejto zmluvy pekne zhrňuje Izákov syn Jakub:

²⁰ A Jakub urobil sľub: "Ak je Boh so mnou, ak ma ochráni na tejto ceste, ktorou teraz idem, ak mi dá chlieb na živobytie a šaty na oblečenie ²¹ a ak sa šťastne vrátim do domu svojho otca, tak Jahve bude mojím Bohom ²² a tento kameň, ktorý som postavil ako pomník, bude Božím domom. A zo všetkého, čo mi dáš, odovzdám ti desiatky."

(Gen 28:20-22 SSV)

Mílnik menom Mojžiš a čo s ním pribudlo...

- Mojžiš je človek, za ktorého sa napĺňanie tejto zmluvy začalo stávať zjavným:
 - **Ľud** v Egypte vzrástol
 - **Boh** sa k nemu prihlásil ako jeho Boh, ujal sa ho a mocne ho odtiaľ vyslobodil
 - a **zaviedol** ho do Kanaánu
- **OBSAH ZMLUVY ale ostáva nezmenený...**

³² Nuž zachovávajte a robte, ako vám prikázal Pán, váš Boh; neodchylujte sa ani napravo, ani naľavo! ³³ Kráčajte po takej ceste, akú vám vyznačil Pán, váš Boh, **aby ste mohli žiť a aby vám bolo dobre, aby sa predĺžili vaše dni v krajine, ktorú budete vlastniť.**

(Deu 5:32-33 SSV)

³ Nuž, počívaj, Izrael, a dávaj pozor, aby si robil to, čo ti prikázal Pán, **aby ti bolo dobre a aby ste sa veľmi rozmnožili -, lebo Pán, tvoj Boh, prisľúbil tvojim otcom krajinu, ktorá oplýva mliekom a medom.**

(Deu 6:3 SSV)

Stále ten istý opakujúci sa motív: KRAJINA, POTOMSTVO a POŽEHNANIE pozemského života.

Rozšírené požiadavky zmluvy

- Požiadavky na človeka sa ale tiež stupňujú:
 - Už **NIELEN OBRIEZKA**, ...
 - ... ale **ZACHOVANIE ZÁKONA**, ktorý je podmienkou naplnenie Božích prisľubov.
- **BEZ ZÁKONA** je obriezka neúčinná formalita:

¹² A teraz, Izrael, čo žiada od teba Pán, tvoj Boh, ak nie to, **aby si sa bál Pána, svojho Boha, aby si kráčal po všetkých jeho cestách, aby si ho miloval a slúžil Pánovi, svojmu Bohu, celým svojím srdcom a celou svojou dušou,** ¹³ **aby si zachoval Pánove príkazy a zákony, ktoré ti ja dnes prikazujem, aby ti bolo dobre!** ¹⁶ **Obrežte si teda predkožku svojho srdca a nezatvrdzujte si už šiju!**

(Deu 10:12n.16 SSV)

⁴ *Obrežte sa Pánovi, odstráňte predkožku svojho srdca, mužovia Júdska a obyvatelia Jeruzalema, ináč vyšľahne s'á plameň môj hnev a bude horieť neuhasiteľne pre zlobu vašich skutkov.*

(Jer 4:4 SSV)

- Stále je to ale OBRIEZKA, ktorá je základom príslušnosti ku zmluve!

Dva nové prvky...

Časom sa ale v myslení Izraela objavujú dva nové prvky:

1) IDEA NOVEJ ZMLUVY

³¹ *Hľa, prichádzajú dni, hovorí Pán, keď uzavriem s domom Izraela a s domom Júdu novú zmluvu¹!* ³² *Nie ako zmluvu, ktorú som uzavrel s ich otcami, keď som ich chytil za ruku, aby som ich vyviedol z Egypta. Tú moju zmluvu oni zrušili, hoci som im bol Pánom - hovorí Pán.* ³³ *Ale toto bude zmluva, ktorú po týchto dňoch uzavriem s domom Izraela - hovorí Pán. Svoj zákon dám do ich vnútra a napíšem ho do ich srdca. A budem im Bohom a oni budú mojím ľudom.* ³⁴ *Už sa nebudú vzájomne poučovať a brat bratovi nebude hovoriť: "Poznajte Pána!", pretože ma všetci poznajú od najmenšieho po najväčších - hovorí Pán. Lebo im odpustím vinu a na ich hriech si viac nespomeniem."*

(Jer 31:31-34 SSV)

Zaujímavý text. **Lenže nemusí nutne znamenať „úplne novú zmluvu“** s Bohom! Pokojne sa dá chápať ako len „obnovenie“ a vylepšenie doterajšej zmluvy.

- **Faktom je, že tento prísl'ub – previazaný s postavou Mesiáša – Židia zjavne chápali ako niečo „v rámci“ doterajšej zmluvy:**
 - **Ten istý obsah**
 - **Ten istý zákon**
 - **len všetko** vpísané „do srdc“ a **akosi zdokonalené a očistené** od všetkých „bezbožníkov“ a „hriešnikov“, ktorí budú odsúdení a vyhladení...:

A zhromaždení sa ho pýtali: "Pane, už v tomto čase obnovíš kráľovstvo Izraela?"

(Act 1:6 SSV)

¹ hebr. *Berit hadaša*, hadaša znamená niečo nové, čerstvé,...

Podobne to vidíme aj v spisoch Esénov z Kumránu:

„Dalším spisem, který nelze opomenout, je Válečný řád, někdy nazývaný také Válka synů světla proti synům tmy. Zachoval se v osmi exemplářích. Pochází z doby těsně před přelomem letopočtu. Je v něm popisována válka synů světla proti pohanským sousedům; válka potrvá čtyřicet let. Šiky synů světla budou chránit archandělé. Najdeme tu velmi konkrétní směrnice o velitelích, věku bojovníků a důstojníků, speciálních oddílech, uspořádání šiků, signálech, standartách s nápisy hlásajícími různá náboženská hesla atd. Bitva je zde dopodrobna vylíčena; po dílčích neúspěších končí díky Božímu zásahu definitivním vítězstvím synů světla. To vše je prokládáno promluvami velekněze k vojsku, předpisy čistoty, které musí bojovníci zachovávat, modlitbami a chvalozpěvy apod. Tábor světla tvoří židé z rodů Lévího, Judy a Benjamína, jejich protivníky jsou Edómci, Moábci, Ammónci a Pelištejci. Do bitvy je v čele šiku nesen nápis: „Hněv Boží bude planout proti Beliálovi a proti mužům, jejichž úděl je s ním, ať žádný nezůstane živ.“ Své vlastní slogany mají roty, čtyři atd. Nesou se též prapory se speciálními nápisy pro různé fáze střetu. Další hesla jsou napsána na polnicích, např. „Bůh ztepe všechny Děti temnoty; kéž se Jeho hněv neutíší, dokud nebudou zahlazeny.“ Synové světla zvítězí, omyjí krev bezbožníků a zapějí chvalozpěv.“ (david-zbiral.cz)

2) IDEA VZKRIESENIA

Krátko, stručne a výstižne ju vyjadruje v Evanjeliu Marta:

„²³ Ježiš jej povedal: "Tvoj brat vstane z mŕtvych." ²⁴ Marta mu vravela: "Viem, že vstane v posledný deň pri vzkriesení."

(Joh 11:23-24 SSV)“

- **V podstate ide o ideu „znovuoživenia“:** Nieкто zomrie, ale bude znova oživený. Dnes v podobný koncept „vzkriesenia“ veria napríklad Svedkovia Jehovovi...
- Samotná idea sa začala v Židovstve **objavovať až pomerne neskoro (Izaiáš a Daniel):**

„Ve SZ-ě máme vlastně jen dva docela jednoznačné výroky o vzkříšení z mrtvých:

- **Iz 26,19²** prohlašuje, že *spravedliví mrtví ožijnou a jejich mrtvá těla vstanou, aby se mohli podílet na budoucím vysvobození Božím.*
- **Také Dn 12,3³** mluví o *procitnutí jedněch k věčnému životu, druhých k pohanění a věčné potupě.*

² *Tvoji mŕtvi ožijú! Vstanú moje mŕtvoľy! Vzbud'te sa a plesajte, ktorí bývate v prachu! Veď tvoja rosa je rosou svetla a zem porodí tiene. ²⁰ Choď, ľud môj, vstúp do svojich izieb a zapri dvere za sebou, schovaj sa trocha, nakrátko, kým neprejde hnev. ²¹ Bo, hľa, vychádza Pán zo svojho príbytku, aby trestal hriech na obyvateľoch zeme. Zem odhalí svoju krv a neukryje viac svojich zabitých. (Isa 26:19-21 SSV)*

³ *A mnohí z tých, čo spia v prachu zeme, sa zobudia; niektorí na večný život, iní na hanbu a večnú potupu. ³ Rozumní sa budú skvieť ako lesk oblohy a tí, čo mnohých priviedli k spravodlivosti, budú ako hviezdy na večné veky. (Dan 12:2-3 SSV)*

V dobe nz vĕřili Židĕ ve vzkřĺšení z mrtvĕch aŕ na Saduceje, kteřĺ prohlašovali, ŕe tuto vĺru nelze opřĺt o Pentateuch. Na rozšĺření tĕto vĺry pŕsobilo hlavnĕ prohloubĕnĺ apokalyptickĕho přĕsvĕdĕnĺ, ŕe Bŕh jednou ospravedlnĺ a odměnĺ svĕ vĕrnĕ, kteřĺ snášeli tak ukrutnĕ utrpenĺ od pohanŕ, zvláštĕ v dobe Makkabejcŕ. Ponĕvadŕ pak pro Izraelce skuteĕnŕ ŕivot bez tĕla byl nepředstavitelnŕ, vĕřilo se — nĕkdy v hrubĕ fysickĕm smyslu — ve vzkřĺšení tĕla. Mrtvĺ spravĕdlivĺ i nespravĕdlivĺ vstanou z mrtvĕch, aby se podrobili poslednĺmu soudu.“ (A. Novotnŕ)

Táto predstava zase plne zapadá do konceptu zmluvy s Abrahámom: Jednoducho oŕijeme a budeme ďalej ŕiť tak, ako sme ŕili doteraz (alebo: ako by sme ŕili, keby nejestvovalo zlo a keby sme dokonale dodrŕiavali Boŕĺ zákon).

Jeŕiŕova revolŕcia

„Oĕakávanŕ mesiaŕ“...

- **Jeŕiŕ je OĕAKÁVANŕ MESIAŕ:** „²⁵ ŕena mu vravela: "Viem, ŕe prĺde Mesiaŕ, zvanŕ Kristus. Aŕ prĺde on, zvestuje ná vŕetko." ²⁶ Jeŕiŕ jej povedal: "To som ja, ĕo sa rozprávam s tebou." (Joh 4:25-26 SSV)“
- **Jeŕiŕ UZATVÁRA NOVŕ ZMLUVU:** „²⁴ A povedal im: "Toto je moja krv novej zmluvy, ktorá sa vylieva za vŕetkŕch. (Mar 14:24 SSV)“
- **VPISUJE JU DO SRĎC** – tŕm, ŕe posielala svojho Ducha. Ani to nie je niĕ neĕakanĕ...

Ale na druhej strane...

To, ĕo hlása, je akĕsi divnĕ... ☺:

- **BOŕIE KRÁĽOVSTVO:** „²⁰ Keď sa ho farizeji opŕtali, kedy prĺde Boŕie kráĽovstvo, on im povedal: "Boŕie kráĽovstvo nepricháďza tak, ŕe by sa to dalo spozorovať. ²¹ Ani nepovedia: "Aha, tu je!" alebo: "Tamto je!", lebo **Boŕie kráĽovstvo je medzi vami.**" (Luk 17:20-21 SSV)“
- **ŕIVOT A VZKRIESENIE:** „²¹ Marta povedala Jeŕiŕovi: "Pane, keby si bol býval tu, môj brat by nebol umrel. ²² Ale aj teraz viem, ŕe o ĕokoľvek poprosĺ Boha, Boh ti to dá." ²³ Jeŕiŕ jej povedal: "Tvoj brat vstane z mŕtvych." ²⁴ Marta mu vravela: "Viem, ŕe vstane v poslednŕ deň pri vzkriesenĺ." ²⁵ Jeŕiŕ jej povedal: "**Ja som vzkriesenie a ŕivot.** (Joh 11:21-25 SSV)“
- **OSUD VZKRIESENŕCH:** „Nech sa vám srdce nevzruŕuje! Verĺte v Boha, verte aj vo mňa. ² V dome môjho Otca je mnoho prĺbytkov. Keby to tak nebolo, bol by som vám povedal, ŕe

vám idem pripraviť miesto?!³ Keď odídem a pripravím vám miesto, zasa prídem a vezmem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja.⁴ A cestu, kam idem, poznáte."⁵ Tomáš mu povedal: "Pane, nevieme, kam ideš. Akože môžeme poznať cestu?!"⁶ Ježiš mu odpovedal: "Ja som cesta, pravda a život. (Joh 14:1-6 SSV)"

- atď.

Trvá nejaký ten čas, kým si učenici a kresťania nejakým spôsobom v hlave urovnajú, **čože to vlastne ten Mesiáš prináša:**

ZBOŽŠTENIE!

- „**VZKRIESENIE**“ už nie je len „oživenie“ mŕtveho tela a pokračovanie pozemského života, ale „vzkriesenie“ (= premenenie) človeka (= mŕtvy, bez Boha) na Božieho syna (= živý, vzkriesený)!
- „**BOŽIE KRÁĽOVSTVO**“ nie je obnovená ríša Izraela, ale samotné Nebo!
- „**MESIÁŠ**“, ktorý to odovzdáva, nie je len „nejaký prorok“, ale sám Boh, Boží Syn!
- atď.

A otázka teraz znie:

- JE TÁTO NOVÁ ZMLUVA:
 - úplne nová zmluva (a stará zanikla),...
 - ... alebo je to len obnovená Abraháмова zmluva?
- JE TO LEN:
 - POKRAČOVANIE A „ĎALŠIE ŠTÁDIUM“ Mojžišovho zákona,...
 - ... alebo je Evanjelium niečo úplne nové?

Ako to teda je? Je potrebné dať sa obrezať a dodržiavať požiadavky Mojžišovho zákona – alebo nie?

- Jakub, biskup Jeruzalema, si myslí, že treba dodržiavať.
- Pavol si myslí, že nie

Kto má pravdu? A hlavne. PREČO?

Sudcom sú ciele...

ROZDIELNE CIELE:

- **V starozákonnom svete** Boh a človek žijú v dvoch úplne oddelených rovinách:
 - **BOH** je hore v Nebi
 - **ČLOVEK** žije dole na Zemi.
- **Vzájomný vzťah je obmedzený na:**
 - **ÚCTU**, ktorú človek vzdáva Bohu
 - **POŽEHNANIE**, ktorým Boh láskavo vylepšuje pozemský život človeka.
- **CIEĽOM JE** spokojný, dlhý a požehnaný pozemský život.
- **VZHLADOM NA TENTO CIEĽ** sú starozákonné požiadavky a postoje plne dostačujúce:
 - **VOČI BOHU:**
 - ÚCTA K BOHU A JEHO MENU
 - DESIATOK
 - SVÄTENIE SOBOTY (neskôr nedele)
 - BOHOLUŽBA
 - **VOČI BLÍŽNYM (vrátane prisťahovaných cudzincov):**
 - NEUBLIŽOVANIE (rodine, človeku, majetku)
 - SPRAVODLIVOSŤ
 - SOLIDARITA (majetková i právna)
 - **VOČI CUDZINCOM A NEPRIATEĽOM:**
 - VEĽKORYSOSŤ
- **V novozákonnom svete** sa situácia dramaticky zmenila: **Náhle Boh zostúpil z Neba na Zem, vzal si ľudské telo a stal sa obyčajným človekom!**
- Ježiš priniesol so sebou **NEUVERITEĽNÉ POSOLSTVO**: Že Boh pozýva človeka, aby s Ním žil v Nebi ako Boží syn (dcéra)!
 - **CIEĽOM JE zbožštený človek** – boh v Bohu a skrze Boha, ktorý zbožšťuje!
- **TO VYŽADUJE:**
 - **Byť ako Boh** (úplne, nielen navonok „konať“ podobne Bohu)
 - **Žiť to čo Boh**
- **Stačí Mojžišov Zákon** a jeho koncept „poslušnosti“ na tento cieľ?
 - **ZJAVNE NIE!**

ROZDIELNE CESTY:

- **STARÝ ZÁKON:**

- Na zachovanie VONKAJŠIEHO pokoja a prosperity
- stačí VONKAJŠIE DODRŽIAVANIE PRAVIDIEL ZÁKONA.

Presne na tomto modeli nakoniec fungujú aj dnešné moderné štáty – a normy SZ sú dodnes akceptované ako základ prosperity štátu, ekonomiky a pod.:

Ak dodržiavame DESATORO	Ak nedodržiavame DESATORO
Cieľ ľudskej ekonomiky a jej zmysel v širšom kontexte sveta a života.	<ul style="list-style-type: none">• Žiaden zmysel a cieľ. Peniaze sú tu pre peniaze, jedlo pre jedlo, rozkoš pre rozkoš...• Jedzme, pime, nič viac nie je...
<ul style="list-style-type: none">• Fungujúca rodina• Právne vzťahy bez násilia• Pohodová vymožitelnosť práva• Rešpekt a úcta k iným, ich rodinám a majetku• ...	<ul style="list-style-type: none">• Rozvrátené a nefungujúce rodiny...• Vraždy a teror, ubližovanie si,...• Promiskuita,...• Krádeže, tunelovanie,...• Podvody, nedodržiavanie zmlúv, slabé a nefunkčné súdy, nevyožiteľné právo,...• Podrážanie sa navzájom...• Chamtivosť, nenásytnosť, sebeckosť...

Hádajme, kde sa bude lepšie žiť a lepšie dariť obchodu, podnikaniu,...? ☺

LENŽE...

- **NOVÝ ZÁKON:**

- VNÚTORNÁ PREMENA človeka
- nutne vyžaduje VNÚTORNÚ PREMENU ČLOVEKA ☺

Slovami Ježiša: „³ Ježiš mu odpovedal: "Veru, veru, hovorím ti: Ak sa niekto nenarodí zhora, nemôže uzrieť Božie kráľovstvo." ⁴ Nikodém mu vrazil: "Ako sa môže človek narodiť, keď je už starý? Azda môže druhý raz vojsť do lona svojej matky a narodiť sa?" ⁵ Ježiš odpovedal: "Veru, veru, hovorím ti: Ak sa niekto nenarodí z vody a z Ducha, nemôže vojsť do Božieho kráľovstva." ⁶ Čo sa narodilo z tela, je telo, a čo sa narodilo z Ducha, je duch. ⁷ Nečuduj sa, že som ti povedal: **Musíte sa znova narodiť.** (Joh 3:3-7 SSV)“

Pavlov názor: JE TO ÚPLNE NOVÁ ZMLUVA!

- **CIELE**, ku ktorým volá Ježiš, nemajú so starou zmluvou nič spoločné. Dokonca jej odporujú, pretože namiesto prosperity a pokoja Ježiš vyžaduje podstúpenie prenasledovania a dokonca polozenie života!
- **CESTA**, ktorá k nim vedie, je tiež úplne iná, odlišná! Nie „zachovávanie Zákona“, ale úplné „znovuzrodenie“!

A potom je tu KRST...

- Pavol správne chápe, že s novou zmluvou prichádza aj úplne nový znak a obrad jej uzatvorenia a tým je **KRST**: „¹¹ V ňom ste boli obrezaní obriezku urobenou nie rukou, ale obriezku Kristovmu, vyzlečením hriešneho tela. ¹² S ním ste boli pochovaní v krste a v ňom ste boli s ním aj vzkriesení vierou v moc Boha, ktorý ho vzkriesil z mŕtvych. ¹³ Aj vás, čo ste boli mŕtvi v hriechoch a neobriezke svojho tela, oživil s ním a odpustil nám všetky hriechy. (Col 2:11-13 SSV)“
- **„Stará obriezka“ tak už nemá s novou Zmluvou nič spoločné.** Je znakom starej zmluvy, nie novej – a preto v nej nemá žiaden význam, ani miesto...: „⁶ Lebo v Kristovi Ježišovi ani obriezka nič neznamena, ani neobriezka, ale viera činná skrze lásku. ¹¹ Ak ja, bratia, ešte stále ohlasujem obriezku, prečo ma potom prenasledujú? Ved' potom je odstránené pohoršenie kríža. ¹² Nech sa dajú hoci aj kastrovať tí, čo vás mätú! (Gal 5:6.11n SSV)“
- **Podobne „starý zákon“, spočívajúci v nariadeniach a príkazoch, je už passé:** „¹⁴ Ved' on je náš pokoj! On z oboch⁴ urobil jedno a vo svojom tele zbúral medzi nimi múr rozdelenia, nepriateľstvo, ¹⁵ tým, že zrušil zákon prikázaní, spočívajúci v nariadeniach, aby v sebe z tých dvoch vytvoril jedného nového človeka, a nastolil pokoj; ¹⁶ aby v jednom tele skrze kríž v sebe samom zabil nepriateľstvo a zmieril oboch s Bohom. ¹⁹ Teda už nie ste cudzinci ani prišielci, ale ste spoluobčania svätých a patríte do Božej rodiny. (Eph 2:14-16.19 SSV)“

 MALÉ, ALE DÔLEŽITÉ UPOZORNENIE: Otázka „zákona“ sa nedotýka ani tak jeho morálnych predpisov, ale skôr **predpisov rituálnych**: zachovávanie soboty, predpisy o očisťovaní, obriezka, bohoslužobné a obetné predpisy, sviatky,... + rabínske predpisy, na to naviazané! **Diskusia sa teda nedotýka toho, či by sme mali nad'alej rešpektovať morálne požiadavky Desatora, napríklad, ale či by sme mali dodržiavať židovské bohoslužobné normy a praktiky!**

⁴ t.j. zo Židov aj pohanov, dovtedy stojacich v opozícii voči sebe...

Experimentálne potvrdenie...

Pavol, samozrejme, nehovorí len tak z brucha. **Po skončení svojej prvej apoštolskej cesty to má, takpovediac, „experimentálne overené“ – podobne ako už pred ním mal overené Peter!**

Kornélius (skúsenosť Petra)

- Dostal Ducha Svätého – a bez obriezky! Zjavne teda nebola nevyhnutná!
- Sám Peter to počas diskusie vyjadrí slovami: *„Bratia, vy viete, že Boh si ma od prvých dní vyvolil spomedzi vás, aby pohanovia z mojich úst počuli slovo evanjelia a uverili. ⁸ A Boh, ktorý pozná srdcia, vydal im svedectvo, keď im dal Ducha Svätého tak ako nám; ⁹ a neurobil nijaký rozdiel medzi nami a nimi, keď vierou očistil ich srdcia. (Act 15:7-9 SSV)“*
- Posolstvo je jasné: SPÁSA, ani pôsobenie Ducha Svätého a Kristove dary sú na obriezke nezávislé a to, či je niekto obrezaný, alebo nie, nemá žiaden praktický význam.

Galatania a spol. (skúsenosť Pavla)

- Pavol sa práve vrátil z misijnej cesty.
- Množstvo pohanov uverilo a prijalo Ducha Svätého – a ani jeden z nich nebol predtým obrezaný!
- Obširne o tom píše práve Galat'anom, keď im vysvetľuje:
 - *„² Iba to by som sa rád od vás dozvedel: Dostali ste Ducha zo skutkov podľa zákona, alebo z poslušnosti viery? (Gal 3:2 SSV)“*
 - *„⁵ A ten, ktorý vám dáva Ducha a robí medzi vami zázraky, robí to na základe skutkov podľa zákona, alebo z poslušnosti viery? (Gal 3:5 SSV)“*

Aký je teda zmysel Mojžišovho zákona?

- **USVEDČENIE Z HRIECHU:** *„¹⁹ A vieme, že všetko, čo hovorí zákon, hovorí tým, čo sú pod zákonom, aby boli umlčané každé ústa a aby bol celý svet pred Bohom usvedčený z viny. ²⁰ Lebo zo skutkov podľa zákona nebude pred ním ospravedlnený nijaký človek. Ved' len zo zákona je poznanie hriechu. (Rom 3:19-20 SSV)“*
 - **POŽIADAVKY ZÁKONA** a ich rozpor s našim životom a sklonmi ukazuje, že žijeme v hriechu.

- NARIADENIA ZÁKONA – tým, že nám musia byť „vnútené! a nie sú nám prirodzené, znova dosvedčujú, že žijeme v hriechu.
- **PRÍPRAVA NA EVANJELIUM:** „²³ No kým neprišla viera, boli sme zajatci pod dozorom zákona pre tú vieru, ktorá sa mala zjaviť. ²⁴ A tak bol zákon naším vychovávateľom pre Krista, aby sme boli ospravedlnení z viery. ²⁵ Ale keď prišla viera, už nepodliehame vychovávateľovi. (Gal 3:23-25 SSV)“
 - Možno podobne, ako keď príde učiteľ do rozbláznenej triedy:
 - NAJPRV musí príkazmi, trestami a odmenami zjednať disciplínu, až
 - POTOM môže začať vyučovať a vychovávať...
- **NA SPÁSU JE ALE NEÚČINNÝ:**
 - „Ved' keby bol býval daný zákon, ktorý by mohol oživiť, potom by spravodlivosť bola naozaj zo zákona. ²² Ale Písmo uzavrelo všetko pod hriech, aby veriaci dostali prislúbenie z viery v Ježiša Krista. (Gal 3:21-22 SSV)“
 - „¹⁵ My sme rodení Židia, nie hriešni pohania, ¹⁶ a vieme, že človek nie je ospravedlnený zo skutkov podľa zákona, ale iba skrze vieru v Ježiša Krista. Aj my sme uverili v Krista Ježiša, aby sme boli ospravedlnení z viery v Krista, a nie zo skutkov podľa zákona, lebo zo skutkov podľa zákona nebude ospravedlnený nijaký človek. (Gal 2:15-16 SSV)“
- **V TOMTO SMERE JE ZÁKON PREKLIATIM:** Odhaľuje hriech, ale neponúka jeho vyliečenie – iba namáhavé a vo svojej podstate aj tak márne „potláčanie“ hriechu – bez nádeje na vyliečenie, bez nádeje na spásu, bez riešenia...
 - „¹⁰ No všetci, čo sú zo skutkov podľa zákona, sú pod kľatbou, ved' je napísané: "Prekliaty je každý, kto nevytrvá vo všetkom, čo je napísané v knihe Zákona, aby to konal." ¹¹ A je zjavné, že zákon neospravedľňuje nikoho pred Bohom, lebo spravodlivý bude žiť z viery. ¹² Zákon však nie je z viery, ale kto ich bude plniť, bude z nich žiť. ¹³ **Kristus nás vykúpil spod kľatby zákona** tým, že sa za nás stal kľatbou, lebo je napísané: "Prekliaty je každý, kto visí na dreve," (Gal 3:10-13 SSV)“
 - V tomto smere **BEZ KRISTA JE ZÁKON NEZMYSELNÝ A ABSURDNÝ!**
 - **Len Kristus dáva Zákonu zmysluplnosť a robí ho dobrým:** „Nemyslíte si, že som prišiel zrušiť Zákon alebo Prorokov; neprišiel som ich zrušiť, ale naplniť. (Mat 5:17 SSV)“

A teraz sa pozrime na Prvý ekumenický koncil Katolíckej cirkvi v Jeruzaleme

- **Ranné kresťanstvo bolo sprvu považované za „súčasť judaizmu“**, za akúsi „židovskú sektu“ – vedľa farizejov, saducejov, zelótov a esénov sa zrazu objavili aj tí „nazaretskí“...
- **PAVOL si ale stále viac uvedomuje**, že kresťanstvo je čosi vyrastajúce zo Židovstva, ale inak **ÚPLNE NOVÉ!**
- **Nie každý si ale v tejto túto skutočnosť uvedomoval**. A konflikt bol tu...

Ako túto spornú vec vyriešiť?

„² Keď sa s nimi Pavol a Barnabáš dostali do sporu a nie malej hádky, rozhodli, že Pavol, Barnabáš a niektorí ďalší z nich pôjdu s touto spornou otázkou k apoštolom a starším do Jeruzalema. (Act 15:2 SSV) ... ⁶ Apoštoli a starší sa zišli a skúmali túto vec. (Act 15:6 SSV)“

- Bratia protestanti by možno radšej počuli, že sa kresťania v Antiochii uchýlili ku skúmaniu Písma, aby v ňom odhalili pravdu...
- **LENŽE** – odhliadnuc od toho, že žiaden Nový zákon v tej dobe ešte nejestvoval – kresťania túto otázku riešili inak: **VO VIERE, ŽE KRISTUS = CIRKEV a že KRISTUS NAOZAJ HOVORÍ cez svojich pastierov**, apoštolov a starších...
 - Apropos: **Starší sú uvádzaní úplne rovnocenne s apoštolmi**... Bude to vidieť aj na tom, že kľúčové prvky rozhodnutia prinesie PETER (apoštol) a JAKUB (jeruzalemský biskup, „starší“)
- **Podobne záverečné vyhlásenie** („koncilový dokument“)
 - **nie je vyhlásením nejakej „teologickej komisie“**, ktorá odovzdáva svoju analýzu skúmania Písma a nejaké to nezáväzné odporúčanie,...
 - ... ale **vysoko autoritatívne vyhlásenie Božej vôle Učiteľským apoštolským úradom Cirkvi**: „*Lebo Duch Svätý a my sme usúdili,*... (Act 15:28 SSV)“
- Otázka je teda riešená „vskutku katolícky“ ☺!

Petrova úloha...

„⁶ Apoštoli a starší sa zišli a skúmali túto vec. ⁷ A keď nastala veľká hádka, vstal Peter a povedal im: "Bratia, vy viete, že Boh si ma od prvých dní vyvolil spomedzi vás, aby pohanovia z mojich úst počuli slovo evanjelia a uverili. ⁸ A Boh, ktorý pozná srdcia, vydal im svedectvo, keď im dal Ducha Svätého tak ako nám; ⁹ a neurobil nijaký rozdiel medzi nami a nimi, keď vierou očistil ich srdcia. ¹⁰ Prečo teda teraz pokúšate Boha a chcete položiť na šiju učeníkov jarmo, ktoré nevládali niesť ani naši otcovia, ani my?! ¹¹ A veríme, že aj my budeme spasení milosťou Pána Ježiša takisto ako oni." ¹² Celé zhromaždenie stíchlo a počúvali Barnabáša a Pavla, ktorí rozprávali, aké veľké znamenia a divy urobil Boh prostredníctvom nich medzi pohanmi. (Act 15:6-12 SSV)“

- Petrov zásah do priebehu koncilu je zásadný... Jakub potom už len pridáva „doplňujúci návrh“. Petrova autorita je naozaj nespochybniteľná, aj keď by ju bratia protestanti najradšej nevideli... 😊
- Súčasne pekne **ILUSTRUJE POVAHU PETROVHO PRIMÁTU**: nie je to nejaká „imperiálna vláda“, ale služba pastiera, „sluhu sluhov Božích“, ako to neskôr nazve jeden z jeho nástupcov v úrade...

Konečné riešenie...

„Prečo teda teraz pokúšate Boha a chcete položiť na šiju učeníkov jarmo, ktoré nevládali niesť ani naši otcovia, ani my?!“

- Peter stanovuje jasnú líniu a stavia sa na Pavlovu stranu. Tým je vec v zásade rozhodnutá...

... plus jeden malý „Jakubov ústupok“

- V tejto situácii vstáva Jakub a navrhuje: „Bratia, vypočujte ma! ¹⁴ Šimon porozprával, ako Boh prvý raz zhliadol a vybral si z pohanov ľud pre svoje meno. ¹⁵ S tým sa zhodujú aj slová Prorokov, ako je napísané: ¹⁶ “Potom sa vrátim a znova vybudujem zborený Dávidov stánok; znova postavím jeho ruiny a vztýčim ho, ¹⁷ aby aj ostatní ľudia hľadali Pána, všetky národy, nad ktorými sa vzývalo moje meno, hovorí Pán, čo robí tieto veci, ¹⁸ známe od vekov.” ¹⁹ Preto si myslím, že neslobodno znepokojovať tých, čo sa z pohanov obracajú k Bohu, ²⁰ ale im treba napísať, aby sa zdržali poškrvneného modlami, smilstva, zaduseného a krvi. ²¹ Mojžiš má totiž od dávnych pokolení v každom meste kazateľov po synagógach, kde ho každú sobotu čítajú. (Act 15:13-21 SSV)“
- **V prvom rade, súhlasí s Petrom** (aj keď dovedy, zjavne, zastával opačné stanovisko, porov.: „¹¹ Ale keď prišiel Kéfas do Antiochie, zoči-voči som sa postavil proti

nemu, lebo si zaslúžil pokarhanie. ¹² Kým neprišli niektorí od Jakuba, jedával s pohanmi. Ale keď prišli, odťahoval sa a oddeľoval, lebo sa bál tých, čo boli z obriezky. (Gal 2:11-12 SSV)“

- **Po druhé, presadzuje predsa len tri malé podmienky:**
 - „Zdržiavať sa poškrvneného modlami“
 - „smilstva“
 - „zaduseného a krvi“

Prečo?

„Stolovacie predpisy“ + „smilstvo“

V podstate sa všetky predpisy „Jakubovej výnimky“ (okrem „smilstva“) vzťahujú na stolovanie – ako hovorí konkrétne Lukáš o kúsok ďalej: „²⁵ A o pohanoch, čo uverili, sme rozhodli a napísali, aby sa zdržali mäsa obetovaného modlám, krvi, zaduseného a smilstva.“ (Act 21:25 SSV)“

Prečo?

Verš 20, takzvaný „apoštolský dekret“, **měl původně jen umožnit společné stolování křesťanů z pohanství s křesťany ze židovství.**

K masu zvířat obětovaných modlám srovnej 1 Kor 8,1.4.10; Řím 14. Slavnostní přinesení oběti, na veřejnosti stejně jako v soukromí, přecházelo ve starověku nezřídka do slavnostní hostiny, při níž se požívalo maso obětovaných zvířat. Ve starověku bylo možné koupit pouze takové maso, které bylo buď přineseno přímo z chrámu, nebo které bylo spojeno s božstvy při normální porážce. **Židům to muselo být odporné zejména proto, že často šlo o vepřové maso** (srov. Dan 1).

Jako smilstvo se mohlo označovat manželství mezi příbuznými, které židovské manželské právo zakazovalo (srov. Lv 18,6-18).

Krev jako sídlo života náleží zcela Bohu, a nesmí se proto požívat (srov. Lv 17,10-14).

Masem z udušených zvířat se míní maso zvířat, která nebyla poražena podle předpisů a jejichž krev nemohla úplně vytéci (srov. Lv 17,1-16). Verš 21 naráží na Lv 17 a 18.

Předpisy jsou připisovány Mojžíšovi a hodnoceny jako obecně známé. **Jejich význam se touto poznámkou spíše relativizuje než zdůrazňuje.** Zdá se, že požadavky jsou tak rozšířeny, že není třeba pokládat je za něco zvláštního.

(Malý stuttgartský komentár)

• Takže PREČO?

- **Dôvod** udáva sám Jakub: „Mojžiš má totiž od dávných pokolení v každom meste kazateľov po synagógach, kde ho každú sobotu čítajú.“

- Dôvodom je ohľad a **snaha nepohoršiť Židov**, ktorí v oblastiach šírenia kresťanstva žili a s ktorými spoločne vytvárali aj prvé kresťanské spoločenstvá.

Pavlova interpretácia „Apoštolského dekrétu“:

- Pavol jasne chápe, že **tento dekrét sa čo do „Jakubovho ústupku“ vzťahuje len na miešané žido–pohanské spoločenstvá kresťanov.**
- **Nechápe ho teda ako všeobecnú normu**, ktorá by mala zaväzovať všetkých kresťanov z pohanstva, ako to vidieť v liste Galat'anom:

„³ Ale ani Títus, ktorý bol so mnou, hoci bol Grék, nebol donútený dať sa obrezať. ⁴ A to pre falošných bratov, votrelcov, čo sa vlúdili špehovať našu slobodu, ktorú máme v Kristovi Ježišovi, aby nás zotročili. ⁵ Ani na chvíľu sme im neustúpili a nepodriadili sme sa, aby sa vám zachovala pravda evanjelia. (Gal 2:3-5 SSV)“

Obdobne to bral zjavne aj Peter (práve preto je jeho Pavlom opísané pokrytectvo v Antiochii pokrytectvom!):

„¹¹ Ale keď prišiel Kéfas do Antiochie, zoči-voči som sa postavil proti nemu, lebo si zaslúžil pokarhanie. ¹² Kým neprišli niektorí od Jakuba, jedával s pohanmi. Ale keď prišli, odťahoval sa a oddeľoval, lebo sa bál tých, čo boli z obriezky. ¹³ A s ním sa pretvarovali aj ostatní Židia, takže sa dal aj Barnabáš strhnúť ich pokrytectvom. ¹⁴ Keď som videl, že nepostupujú priamo, podľa pravdy evanjelia, povedal som Kéfasovi pred všetkými: "Keď ty, Žid, žiješ pohansky, a nie po židovsky, ako to, že nútiš pohanov žiť po židovsky?!" (Gal 2:11-14 SSV)“

... ale stále platný v podstate!

Na druhej strane, aj keď sa Pavol nedrží mechanicky „Jakubovho ústupku“, jasne chápe jeho podstatu – a tá je platná univerzálne!

Dobre to vidieť práve v téme...

...mäsa obetovaného modlám:

„⁴ O jedení mäsa obetovaného modlám teda vieme, že na svete niet nijakej modly a nijakého boha, iba Jeden. ⁵ Lebo aj keď sú takí, čo sa nazývajú bohmi či už na nebi alebo na zemi - ako je veľa bohov a veľa pánov -, ⁶ my máme iba jedného Boha, Otca, od ktorého je všetko a my sme pre neho, a jedného Pána, Ježiša Krista, skrze ktorého je všetko, aj my sme skrze neho.“

⁷ *Lenže nie všetci majú poznanie. Niektorí sú ešte teraz takí zvyknutí na modly, že jedia mäso, akoby bolo naozaj obetované modlám, a ich svedomie sa poškvŕňuje, lebo je slabé.*

⁸ *Ale jedlo nás nepriblíži k Bohu: ani keď nejeme, nič nestratíme, ani keď jeme, nič nezískame.*

⁹ *Len si dajte pozor, aby táto vaša sloboda nebola na pohoršenie slabým.* ¹⁰ *Lebo keď niekto uvidí toho, čo má poznanie, stolovať v pohanskom chráme, neposmelí sa jeho svedomie, pretože je slabé, aby jedol mäso obetované modlám?* ¹¹ *A slabý zahynie pre tvoje poznanie - brat, za ktorého zomrel Kristus!*

¹² *Keď takto hrešíte proti bratom a zraňujete ich slabé svedomie, hrešíte proti Kristovi.* ¹³ *Preto ak jedlo pohoršuje môjho brata, nebudem nikdy jesť mäso, aby som nepohoršil svojho brata. (1Co 8:4-1 SSV)*

K čomu asi nieto čo dodať...

Ďalekosiahle dôsledky...

Akonáhle si Pavol (a zjavne aj Peter, veď žije „po pohansky“) uvedomí, že Ježišova Zmluva je naozaj NOVÁ Zmluva, ktorá má podstatne odlišný a úplne NOVÝ CIEĽ, ku ktorému smeruje a rovnako podstatne odlišnú a ÚPLNE NOVÚ CESTU, ktorá k nemu vedie,...

... uvedomujú si dôležitú vec:

Žiadne dodržiavanie akýchkoľvek vonkajších príkazov a noriem nemôže človeka nijakovsky spasit'!

„²⁰ *Lebo zo skutkov podľa zákona nebude pred ním ospravedlnený nijaký človek. Veď len zo zákona je poznanie hriechu.* ²¹ *Ale teraz sa zjavila Božia spravodlivosť bez zákona a dosvedčujú ju Zákon i Proroci:* ²² *Božia spravodlivosť skrze vieru v Ježiša Krista pre všetkých, čo veria. Lebo niet rozdielu:* ²³ *veď všetci zhrešili a chýba im Božia sláva;* ²⁴ *ale sú ospravedlnení zadarmo jeho milosťou, vykúpením v Kristovi Ježišovi. (Rom 3:20-24 SSV)*“

„¹⁵ *My sme rodení Židia, nie hriešni pohania,* ¹⁶ *a vieme, že človek nie je ospravedlnený zo skutkov podľa zákona, ale iba skrze vieru v Ježiša Krista. Aj my sme uverili v Krista Ježiša, aby sme boli ospravedlnení z viery v Krista, a nie zo skutkov podľa zákona, lebo zo skutkov podľa zákona nebude ospravedlnený nijaký človek. (Gal 2:15-16 SSV)*“

„⁸ Lebo spasení ste milosťou skrze vieru; a to nie je z vás, je to Boží dar: ⁹ nie zo skutkov, aby sa nik nevystatoval. (Eph 2:8-9 SSV)“

Jedine viera, činná skrze lásku, má zmysel a cenu!

⁶ Lebo v Kristovi Ježišovi ani obriezka nič neznamená, ani neobriezka, ale viera činná skrze lásku. (Gal 5:6 SSV)

„¹⁴ Bratia moji, čo osoží, keď niekto hovorí, že má vieru, ale nemá skutky? Môže ho taká viera spasiť? ¹⁵ Ak je brat alebo sestra bez šiat a chyba im každodenná obživa ¹⁶ a niekto z vás by im povedal: "Choďte v pokoji! Zohrejte sa a najedzte sa!", ale nedali by ste im, čo potrebujú pre telo, čo to osoží?! ¹⁷ Tak aj viera: ak nemá skutky, je sama v sebe mŕtva. ¹⁸ Ale niekto povie: "Ty máš vieru a ja mám skutky." Ukáž mi svoju vieru bez skutkov a ja ti zo svojich skutkov ukážem vieru. ¹⁹ Veríš, že Boh je jeden? Dobre robíš. Ale aj diabli veria, a trasú sa! ²⁰ Chceš vedieť, márnivý človeče, že viera bez skutkov je neúčinná? ²¹ Nebol náš otec Abrahám ospravedlnený zo skutkov, keď obetoval na oltári svojho syna Izáka? ²² Vidíš, že viera spolupôsobila s jeho skutkami a že skutkami dosiahla viera dokonalosť. ²³ Tak sa splnilo Písmo, ktoré hovorí: "Abrahám uveril Bohu a to sa mu počítalo za spravodlivosť." A bol nazvaný Božím priateľom. ²⁴ Vidíte, že človek je ospravedlnený zo skutkov, a nie iba z viery. ²⁵ A nebola podobne ospravedlnená zo skutkov aj neviestka Rachab, keď prijala poslov a poslala ich inou cestou? ²⁶ Lebo ako telo bez ducha je mŕtve, tak je mŕtva aj viera bez skutkov. (Jam 2:14-26 SSV)“

Pavol v podstate hovorí tri dôležité veci:

- **SPÁSA JE ZADARMO** – nie je a ani sa nedá „zaslúžiť“ skutkami. Bez ohľadu na to, kto sme a akí sme, či dobrí, alebo zlí: všetci sme zhrešili (= žijeme bez Boha a nie podľa Boha) a všetci sme od Boha dostali spásu zadarmo (= odpustenie + ponuku a dar zbožštenia)
- **OSVOJENIE SI SPÁSY NIE JE MOŽNÉ „SKUTKAMI PODĽA ZÁKONA“**, tým že niečo dodržiavame, niečo zachováваме, plníme, alebo praktikujeme.
 - Je potrebné „znova sa narodiť“, ako hovorí Ježiš. Vnútorne, bytostne, úplne, nielen na rovine „konania“.
 - Znamená to, slovami Pavla: „⁹ Neluhajte si navzájom vy, čo ste si vyzliekli starého človeka s jeho skutkami ¹⁰ a obliekli ste si nového, toho, čo sa obnovuje, aby mal pravé poznanie podľa obrazu toho, ktorý ho stvoril. ¹¹ Potom už niet Gréka ani Žida, obriezky ani neobriezky, barbara, Skýta, otroka, slobodného, ale všetko a vo všetkom je Kristus. (Col 3:9-11 SSV)“
 - **Toto sa deje práve aktom UVERENIA a METANOIE:** „²² že máte odložiť starého človeka s predošlým spôsobom života, ktorý sa ženie za klamnými žiadosťami do skazy, ²³ A OBNOVOVAŤ SA DUCHOVNE PREMENOU

ZMÝŠĽANIA, ²⁴ *obliecť si nového človeka, ktorý je stvorený podľa Boha v spravodlivosti a pravej svätosti. (Eph 4:22-24 SSV)*“

- **PRETO VIERA SAMA JE SKUTKOM** – ale už nie skutkom podľa Zákona, ale hlbokým a bytostným skutkom premeny v Krista!
 - **Spása je NEZÁVISLÁ na skutkoch podľa Zákona,...**
 - **... ale ZÁVISÍ na viere, ktorá sama je skutkom a teda na „skutkoch viery“:** „¹³ More vydalo mŕtvych, čo boli v ňom, aj smrť, aj podsvetie vydali mŕtvych, čo boli v nich, a **každý bol súdený podľa svojich skutkov.** (Rev 20:13 SSV)“, resp.: „²⁸ Nedivte sa tomu, lebo prichádza hodina, keď všetci v hrobách počujú jeho hlas ²⁹ a vyjdú: **tí, čo robili dobre, budú vzkriesení pre život a tí, čo páchali zlo, budú vzkriesení na odsúdenie.** (Joh 5:28-29 SSV)“
 - Alebo, najvlastnejšími slovami Pavla: „⁴ Alebo pohŕdaš bohatstvom jeho láskavosti, trpezlivosti a zhovievavosti a nevieš, že Božia láskavosť ťa chce priviesť k pokániu? ⁵ Ale ty si svojou zaťatosťou a nekajúcim srdcom hromadiš hnev na deň hnevu, keď sa zjaví spravodlivý Boží súd. ⁶ **On odplatí každému podľa jeho skutkov:** ⁷ **večným životom tým, čo vytrvalosťou v dobrých skutkoch hľadajú slávu, česť a nesmrteľnosť,** ⁸ **hnevom a rozhorčením tým, čo tvrdošijne odporujú pravde a oddávajú sa nepravosti.** ⁹ Súženie a úzkosť dolahnú na každého človeka, ktorý pácha zlo, najprv na Žida, potom na Gréka, ¹⁰ ale sláva, česť a pokoj čakajú každého, kto koná dobro, najprv Žida, potom Gréka. ¹¹ Ved' Boh nikomu nenadrža. (Rom 2:4-11 SSV)“

Dôsledky...

„Slabého vo viere sa ujmite, ale nehádajte sa o názoroch.

² *Nieko je presvedčený, že môže jest' všetko; slabý je iba zeleninu.* ³ *Ten, kto je, nech nepohŕda tým, kto neje, a kto neje, nech nesúdi toho, kto je, lebo Boh ho prijal.* ⁴ *Kto si ty, že súdiš cudzieho sluhu? On stojí alebo padá svojmu pánovi. Ale bude pevne stáť, lebo Pán má moc podržať ho.*

⁵ *Lebo niekto robí rozdiel medzi dňom a dňom, iný nerozlišuje dni; len nech je každý úplne presvedčený o svojom.* ⁶ *Kto zachováva deň, zachováva ho kvôli Pánovi; kto je, je kvôli Pánovi, ved' vzdáva vďaka Bohu; a kto neje, neje kvôli Pánovi a vzdáva vďaka Bohu.* ⁷ *Nik z nás totiž nežije pre seba a nik pre seba neumiera;* ⁸ *lebo či žijeme, žijeme Pánovi, či umierame, umierame Pánovi. Či teda žijeme alebo umierame, patríme Pánovi.* ⁹ *Ved' Kristus práve preto zomrel a ožil, aby vládol aj nad mŕtvymi, aj nad živými.*

¹⁰ *Prečo teda súdiš svojho brata? A ty prečo svojím bratom pohŕdaš? Ved' všetci budeme stáť pred Božou súdnou stolicou.* ¹¹ *Lebo je napísané: "Ako že žijem, hovorí Pán, predomnou sa zohne každé koleno a každý jazyk sa bude vyznávať Bohu."* ¹² *A tak každý z nás sa bude Bohu zodpovedať za seba.*

¹³ *Nesúd' me už teda jeden druhého, ale radšej hľad'te, aby ste neboli bratovi na pád alebo na pohoršenie.* ¹⁴ *Viem a som si istý v Pánu Ježišovi, že nič nie je nečisté samo v sebe; len*

tomu je niečo nečisté, kto to za nečisté pokladá. ¹⁵ **ALE AK SA TVOJ BRAT ZARMUCUJE PRE JEDLO, UŽ NEKONÁŠ PODĽA LÁSKY.** Neprivádzaj svojim jedlom do záhuby toho, za ktorého zomrel Kristus! ¹⁶ Nech teda nie je vaše dobro vystavené potupe. ¹⁷ **Ved' Božie kráľovstvo nie je jedlo a nápoj, ale spravodlivosť, pokoj a radosť v Duchu Svätom.** ¹⁸ Kto takto slúži Kristovi, páči sa Bohu a ľudia si ho vážia. ¹⁹ **Preto sa usilujme o to, čo slúži pre pokoj a na vzájomné budovanie.** ²⁰ **Nenič Božie dielo pre jedlo!** Ono je všetko čisté, ale zlé je pre človeka, ktorý jedením pohoršuje. ²¹ **Dobre je nejесť mäso a nepiť víno ani nič, čo pohoršuje tvojho brata.**

²² Tú vieru, ktorú máš, maj sám pre seba pred Bohom. Blahoslavený, kto nesúdi seba samého za to, čo uznáva za dobré. ²³ **ALE KTO JE, HOCI MÁ POCHYBNOSTI, JE ODSÚDENÝ, LEBO TO NEBOLO Z VIERY; A VŠETKO, ČO NIE JE Z VIERY, JE HRIECH.**

(Rom 14:1-23 SSV)“

- **ROZHODUJÚCA JE VIERA A LÁSKA.**
- Všetko ostatné – vrátane „svätenia sviatkov“ a podobne – je VEDĽAJŠIE!
- Význam to nadobúda len vtedy, ak to lásku a vieru buduje – alebo naopak ničí!
 - Ak teda konám niečo, o čom viem, že je to úplne v poriadku – ale iného tým pohorším a zraním, JE TO HRIECH!
 - A ak konám niečo, čo je samo v sebe dobré, ale ja to za dobré nepovažujem a pochybujem vo viere – JE TO HRIECH, lebo konám sám pred sebou v rozpore s tým, čomu verím a v rozpore s láskou!

Výsledkom je neuveriteľná vízia slobody!

Tak obrovská, že Pavol ešte radšej pridáva varovanie:

„¹³ Lebo vy ste povolaní pre slobodu, bratia, **LEN NEDÁVAJTE SLOBODU ZA PRÍLEŽITOSŤ TELU**, ale navzájom si slúžte v láske! (Gal 5:13 SSV)“

- Takže **NIE „VIEROU OSPRAVEDLŇOVAŤ SKUTKY TELA“** (čiže skutky starého človeka),...
- ... ale skúmať a rásť vo viere – a slobodne konať všetko to, o čom sme úprimne a s vynaloženým úsilím dospeli k jasnému záveru, že zodpovedá Kristovi!

POZNÁMKA:

Prečo teda máme dnes napríklad 5 cirkevných prikázaní? Nie je to nebiblické?

ODPOVEĎ:

- Piatkový pôst má zmysel vtedy, ak je ovocím lásky ku Kristovi a túžby mať podiel na Jeho utrpení.
- Nedeľná bohoslužba má zmysel len vtedy, ak je ovocím viery, lásky a túžby spoločne s celou našou novou rodinou (= farnosťou) oslavovať Krista a tešiť sa spoločne z Jeho darov a konania.
- Podporovanie cirkevných ustanovizní má spásanosný zmysel a dosah len vtedy, ak je prejavom viery, lásky a túžby aj takto napomáhať tomu, aby sa „*spasiteľné úmysly Božie čím ďalej tým viac uskutočňovali všade na svete na všetkých ľuďoch všetkých čias.*“ (LG 33)
- **BEZ TOHTO TO NEMÁ ŽIADEN ZMYSEL.**
- ALE...:
 - **Napríklad u auta** je cieľom, aby motor hýbal autom. Ale ak motor nenaskočil, je šanca urobiť to opačne: tlačiť auto a dúfať, že motor naskočí a potom už sám bude autom hýbať.
 - **Cirkev zistila niečo podobné:** že sú ľudia, ktorí sú na „okraji“ kresťanstva. Ešte neuverili, nezamilovali sa do Krista, ani sa neobrátili. Ale majú v sebe akúsi túžbu byť kresťanmi. A tak je nádej, že ak – sprvu „pod vychovávateľom“, Zákonom, ktorý je ich poručníkom ako kedysi u Izraela – budú sprvu len „dodržiavať“ tieto príkazy, predsa časom toto „roztlačanie“ naštartuje ich vieru a lásku a oni budú časom konať z viery a lásky to, čo teraz konajú len z nariadenia. Pretože ak by sa to nestalo – tak by bolo ich „dodržiavanie“, samozrejme, zbytočné a márne...

Čo z toho si môžeme zobrať do praxe?